

การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพในผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กโรคภูมิแพ้สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง

Health literacy survey in parents' allergic children of MWI

แพทยหญิง วิทยา บุญเลี้ยง

บทคัดย่อ

สถานการณ์โรคภูมิแพ้มีการเพิ่มขึ้นทั่วโลกและในไทย จากการสำรวจในไทยพบว่ามีอุบัติการณ์เพิ่มขึ้น 3-4 เท่าในระยะเวลา 40 ปี โดยพบโรคจมูกอักเสบจากภูมิแพ้ร้อยละ 23-30 โรคหอบหืดร้อยละ 10-15 โรคผื่นแพ้สัมผัสร้อยละ 15 และโรคแพ้อาหารร้อยละ 5 ซึ่งในเด็กจะพบมากกว่าผู้ใหญ่ โดยในเด็กพบจมูกอักเสบจากภูมิแพ้ร้อยละ 40 ขณะที่ผู้ใหญ่พบเพียงร้อยละ 20-30

จากการที่ผู้ทำวิจัยได้มีโอกาสดูแลเด็กที่เป็นโรคภูมิแพ้ตั้งแต่ปี 2560 พบปัญหาหลัก ๆ คือ ผู้ป่วยหรือผู้ดูแลยังขาดความรู้ ความเข้าใจในตัวโรค และเข้าใจผิดแนวทางการดูแลรักษา ผู้วิจัยจึงได้นำข้อบกพร่องเหล่านั้นมาทบทวนร่วมกับทีมงานและหาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคภูมิแพ้โดยเน้นกระบวนการสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น และทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพในผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กโรคภูมิแพ้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้พัฒนางานต่อไป

รูปแบบการศึกษาเป็นการทำวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพในผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กโรคภูมิแพ้ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ 1.ข้อมูลทั่วไป 2.ทักษะการเข้าถึง 3.ทักษะความเข้าใจ 4.ทักษะการโต้ตอบซักถาม 5.ทักษะการตัดสินใจ 6.ทักษะการปรับพฤติกรรม 7.ทักษะการบอกต่อ กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กโรคภูมิแพ้สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมืองตั้งแต่ ต.ค.62-ก.ค.63 จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 70 เป็นแม่ อาชีพร้อยละ 30คือ แม่บ้าน ระดับการศึกษาที่พบมากที่สุดคือ มัธยมศึกษาร้อยละ 36.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนคือ 15000-30000 คิดเป็นร้อยละ 36.7 ทักษะการเข้าถึงส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างง่ายโดยพบมากที่สุดคือ สามารถตรวจสอบได้ว่าข้อมูลมีความสมเหตุสมผลร้อยละ 76.7 และสามารถรู้ว่าจะหาข้อมูลจากแหล่งใด ร้อยละ 73.3 ทักษะด้านความเข้าใจ ส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างง่าย โดยพบมากที่สุดคือ เข้าใจวิธีหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นร้อยละ 70 และเข้าใจเนื้อหาสื่อความรู้โรคภูมิแพ้ที่ได้รับจากสสม ร้อยละ 63.3 ทักษะการโต้ตอบซักถามส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างง่าย โดยพบมากที่สุดคือ การวางแผนในการถามก่อนพบแพทย์ และ ประเมินคำถามได้ว่าดีแล้วหรือต้องปรับคำถามอย่างไร ในจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 63.3 ทักษะการตัดสินใจส่วนใหญ่ตอบว่าค่อนข้างง่าย โดยพบมากที่สุดคือ ตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหาที่สำคัญได้ กำหนดทางเลือกที่แก้ปัญหาได้จริง และเลือกการดูแลโดยผ่านการคิดอย่างรอบคอบ ในจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 66.7 ทักษะการปรับพฤติกรรมโดยที่ตอบว่าง่ายมากที่สุดคือ สามารถพunya ล้างจมูกได้อย่างถูกต้องร้อยละ 53.3 และที่ตอบว่าค่อนข้างง่ายคือ สังเกตว่าสัมผัสสิ่งใดแล้วอาการกำเริบร้อยละ 63.3 ทักษะการบอกต่อโดยที่ตอบว่าง่ายมากที่สุดคือ แนะนำวิธีการใช้ยาพ่นและล้างจมูกที่ถูกต้อง ร้อยละ 56.7 และที่ตอบว่าค่อนข้างง่ายคือ แนะนำวิธีออกกำลังกายที่เหมาะสมได้ร้อยละ 66.7

ข้อเสนอแนะ การวิจัยเชิงสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพจะช่วยให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายมีจุดแข็ง จุดอ่อนในด้านใด ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนำผลไปใช้ในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพได้ถูกต้อง

คำสำคัญ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ โรคภูมิแพ้